

Lumea de jos

Considerații generale

Tradiții

Cealaltă lume este tot pe pământ, la mare depărtare, spre răsărit (Fochi, p.188). ♦ Lumea e-ntinsă și e mare; ea cuprinde tot ce se vede și tot ce nu se vede. Da vezi că și lumea de dincolo e tot lume, cu toate că nu se vede (Bernea, 1997, p.65). ♦ Celălalt tărâm nu e iad; e tot o lume, o altă lume, da nu ca a noastră. Celălalt tărâm e undeva în adânc, nu știe nime unde. E așa, o lume deosebită, o lume a duhurilor rele (Bernea, 1997, p.83). ♦ Lumea cealaltă e locuită de Dumnezeu și de îngerii,

morți drepți, păcătoși și diavoli (Fochi, p.188). ♦ Lumea cealaltă este o lume unde nu este nici frig, nici căldură, nici miros, nici gust; este împărțită în două; una bună și alta rea (Fochi, p.188). ♦ Lumea noastră-i trecătoare; așa e aici, pe pământ: duce cât duce și altu îi ia locu. Uită-te și la pomi, și la dobitoace, și la om. Toate sunt trecătoare; să trec ele și împărățiile de le crezi că nu se mai sfârșesc. Dincolo, în lumea ailantă, zice că ce este nu se mai schimbă; în lumea de dincolo e așa că nu mai e trecut, nici viitor, că-i lumea lui Dumnezeu. Toate-s într-un fel și așa rămân (Bernea, 1997, p.149). ♦ După ce apune, soarele merge pe jos prin taințele de sub pământ, până când ajunge din nou la răsărit, înțelegând poporul prin aceasta că noaptea soarele luminează pe lumea cealaltă (Pamfile, 2001, p.41). ♦ Seara, cum asfințește, intră în mare de pe sub pământ și se scaldă vreo câteva ceasuri. De acolo merge drept sub pământ, în mare, în casa lui, de stă două ceasuri pe loc și doarme. Pe urmă se scoală și se scaldă în mare și din scaldătoare îl ridică dracii în sus. În fiecare zi trebuie șaptezeci și șapte de draci ca să-l ridice. Cât e în mare, ei pun mâna pe dânsul, nu-i frige, iar cum îl scot afară, toți cad arși și a doua zi vin alții în loc. De aceea, pentru că se scaldă soarele, nu ne arde pe noi, dar, dacă nu s-ar răcori, ne-ar omorî (Pamfile, 2001, p.42).

Școala de solomonie

Tradiții

Regele Solomon a fost un mare vrăjitor care știa să închidă și să deschidă cerul, să înghețe apele și să facă să cadă roua și grindina. Cei ce au moștenit darurile lui se numesc solomonari. Știința solomonarilor e învățată în special de sași. De aceea, când a vrut odată un român să lovească cu furca pe unul din ei care citea o carte mergând, cerul s-a acoperit de nori negri (Brill, II, p.69-70).

♦ Solomonarii sunt foarte învățați. După ce au terminat toate cărțile din lumea asta, s-au dus într-o țară îndepărtată de la răsărit. Într-o carte ce se află pe o masă de piatră dintr-o peșteră au scris toate învățăturile din lume (Brill, II, p.71).

♦ Necuratul locuiește sub pământ, unde se află și școala sa diabolică, numită Șolomanță sau Solomonărie, și unde se învață toate limbile ființelor vii, toate tainele naturii și toate formulele magice, farmece și vrăji (solomonii). Acolo nu se primesc decât zece ucenici și dascăl e diavolul însuși, care după șapte ani de învățătură, își oprește câte un ucenic și acela devine apoi șolomonar. Călare pe un balaur el se suie în nori, de unde poartă ploi, furtuni și grindini. ♦ Se crede că cei ce intră în școala de solomonărie nu ajung acolo de bunăvoie, ci un

solomonar mai bătrân fură băieții de pe pământ și îi duce la școala de solomonărit, unde îi ține închiși șapte ani sub pământ, fără să vadă razele soarelui (Gherman, p.145). ♦ Deodată intră la școală șapte inși – unii spun că șapte frați –, acolo învață din cărți, pe care alți oameni nu le pricep și nu le știu ceti: învață cum să călărească pe balauri, cum să îi cheme, cum să poarte vremurile și tot felul de descântece, farmece de-a lega și dezlega ploile; de-a lua mana de la bucate; de-a scoate lapte din inima carului. După șapte ani de învățatură ies din școală învăluiți în neguri și ținându-se cu mâinile de un fuior lung de un un nor, care îi scoate în lumea noastră din celălalt tărâm îmbrăcați tot cu veșmintele cu care au intrat, iar din școală capătă o carte, un toiag sau un cârlig și un frâu din scoarță de mesteacăn, pe care totdeauna le poartă cu ei. Dintre ei însă unul totdeauna pierе acolo, așa că numai șase se re-ntorc (Gherman, p.145). ♦ Dintr-o ceată de oameni ce învață la școala solomonească unul pierе pe drum la înapoiere. Cei ce au învățat această școală ar putea face multe rele, dar le este frică. Pozele lor au rămas în școală și dacă vreunul ar face un rău, poza lui pierе trăsăturile vesele. Profesorii o împușcă și cel de pe poză moare. Nu se știe unde este școala solomonească și câți s-ar putea duce acolo (Brill, II, p.70). ♦ Fulgerele, tunetul de aceea se face, că balaurii se bat; se întâlnesc doi solomonari și nu pot ține

balaurii lor să nu se bată, iar trăsnetul de aceea e că trăsnește în balaur proorocul Ilie, poate a făcut ceva la un om, că balaurul e Necuratul (Niculiță-Voronca, II, p.171). ♦ Solomonarii sunt oamenii lui Dumnezeu. Ei merg de dau piatră ca să pedepsească pe cei ce nu țin sărbătorile sau poate au greșit cu ceva înaintea lui Dumnezeu (Niculiță-Voronca, II, p.171-172). ♦ Despre solomonari se povestește numai, dar nimeni nu i-a văzut; Dumnezeu știe de o fi drept sau nu (Niculiță-Voronca, II, p.172).

Rohmanii, blajinii

Tradiții

În apă, sub noi, sunt rohmanii (Niculiță-Voronca, I, p.265). ♦ Dacă pun oamenii urechea la pământ, de Paștele Rohmanilor, aud cucoșii rohmanilor cântând și câinii lătrând (Niculiță-Voronca, I, p.265). ♦ La sfârșitul lumii, Dumnezeu va aduce pe lume iar pe Blajini, pe oamenii cei cuvioși și plăcuți lui Dumnezeu (Pamfile, 2002, p.255).

Unde se află. Blajinii, rohmanii sunt un soi de oameni care trăiesc în afară de lumea noastră. Această lume, după unii, este dincolo de fața pământului

nostru, de care se desparte printr-o apă mare, iar, după alții, lumea lor este sub pământul nostru (Pamfile, 2002, p.250). ♦ Rohmanii sunt în apă, lor le aduc păsările spice în cioc, dar ei nu le mănâncă, ci numai se uită și sunt sătui (Niculiță-Voronca, I, p.264). ♦ Acolo au sate și orașe ca și la noi, dar e mai cald ca la noi (Pamfile, 2002, p.252). ♦ Înaintea oamenilor care alcătuiesc lumea noastră de astăzi, această față a pământului a fost locuită de blajini, dar Dumnezeu, din mai multe pricini, a întors pământul, astfel că lumea blajinilor a ajuns dedesubt, iar fața dedesubt a pământului s-a ridicat deasupra și pe aceasta trăim noi. De atunci blajinii trăiesc acolo (Pamfile, 2002, p.252).

Cine sunt. Se crede că cel dintâi neam care a locuit la început pământul a fost neamul rohmanilor, acei ce fac pasca cu zeama ce lăsăm noi de Paști în ouă (Pamfile, 2002, p.211). ♦ Sunt oameni ca noi, românii, dar mici de făptură și puținți la minte. Și sunt și ei creștini, dar n-au învățatură creștinească de la Hristos, ca noi, ci de la fiul oii, cum avem și noi de la fiul Mariei (Brill, I, p.39). ♦ Rohmanii zice că trăiau printre ai noștri și tare îi chinuiau. Moisi i-a luat pe oameni și a deschis marea și au trecut. Când au vrut să treacă rohmanii, marea s-a închis și ei au rămas acolo. Ei stau în pământ și, în ziua de Paștele lor, de ai pune urechea la prag ai auzi cum strigă și se bucură

că-s Paștele; dar ai rămânea surd toată viața (Pamfile, 2002, p.250). ♦ Unii spun că sunt robiți de niște păgâni care nu-i lasă să se înfrupte până ce nu capătă de la ceilalți creștini cu ce se înfruptă, sau sunt închiși în niște cetăți pe ale căror ferești văd, la Paști, plutind pe mare cojile de ouă ce vin de la noi, aflând astfel când este sărbătoarea Învierii Domnului. Poarta raiului este aproape de dânzii (Pamfile, 2002, p.250). ♦ Dacă sunt socotiți ca slobozi, blajinii n-au casă, ci trăiesc la umbra pomilor (Pamfile, 2002, p.250). ♦ După alte credințe, ei trăiesc cu totul în apă, ieșind deasupra numai când este frumos, când este lună, atunci vorbesc. Când e lună nouă să nu zici „ce bine se vede!”, că te blesteamă rohmanii. Ei zic: „Să ți se vadă și ție așa cum ni se vede nouă, și nouă cum ți se vede ție!”, căci lor numai de la lună li se vede (Pamfile, 2002, p.250). ♦ Blajinii se trag din seminția lui Sift, feciorul lui Adam. După alții, se trag din copiii care mor îndată după naștere (Pamfile, 2002, p.252). ♦ Blajinii cu un împărat al lor, anume Constantin, au fost osândiți de dumnezeu să-i înghiță pământul pentru necredința lor (Pamfile, 2002, p.252). ♦ Rohmanii sunt cei mai frumoși și mai blânzi, și mai buni la Dumnezeu (Niculiță-Voronca, I, p.264). ♦ Sunt oameni sfinți, buni, creștini ca și noi. O duc tot într-un post un an de zile, până când află că le-a sosit Paștile. Postesc tot anul pentru noi, rugându-se necurmat ca

Suprins

Lumea de jos	5
Considerații generale	5
Școala de solomonie	7
Rohmanii, blajinii	9
Paștele blajinilor	12
Cealaltă lume a basmelor	16
Trecerea în lumea cealaltă	17
Coborârea	17
Urcarea	19
Marginea lumii	22
Geografia lumii celeilalte	25
Lumea morților	28
Părăsirea pământului prin moarte	29
Moartea	30

Despărțirea sufletului de trup	33
Locul morții	42
Sicriul (leninul, tronul, sălașul, copârșeul)	57
Mormântul	68
Cimitirul	87
Pomenile	92
Imagini arhaice ale lumii celeilalte	95
Călătoria în lumea cealaltă	96
Plecarea	97
Drumul	104
Țara fără dor	116
Viziunea creștină a lumii celeilalte	127
Drumul	128
Vămile	129
Podurile	137
Drumul spre iad	145

Iadul	146
<i>Geografia iadului</i>	153
<i>Dracii</i>	159
Raiul	166
<i>Geografia raiului</i>	168
<i>Dumnezeu</i>	172
<i>Îngerii</i>	174
<i>Grădina raiului</i>	178
Sfârșitul lumilor	185
<i>Pământurile</i>	185
Judecata de pe urmă	195